

Productbeschrijving NBBG2022

bij het (Nieuwe) Bestand Bodemgebruik 2022

December 2025

Productbeschrijving NBBG2022 (NL.V1)

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Henri Faasdreef 312

2492 JP Den Haag

Postbus 24500

2490 HA Den Haag

+31 70 3373800

www.cbs.nl

Project: P.BBG
CBS/SER/SLO/SRR (Regio en Ruimte)

Titel: Productbeschrijving NBBG2022

Subtitel: bij het (Nieuwe) Bestand Bodemgebruik 2022

Versie: NL.V1 (december 2025)

Auteur: P. Maas

Contact: regstat@cbs.nl

Inhoudsopgave

1	Productbeschrijving	4
1.1	Inleiding	4
1.2	NBBG versus BBG	4
1.3	Leeswijzer	4
1.4	Website Bestand Bodemgebruik	4
1.5	Reading Guide	5
2	(Nieuwe) Bestand Bodemgebruik (NBBG).....	6
2.1	Bestand Bodemgebruik	6
2.2	Korte onderzoeksbeschrijving	6
2.3	Ruimtelijke afbakening	7
2.4	Productieproces	10
2.5	Kwaliteit	11
2.6	Nieuwe methode: NBBG versus BBG	11
2.7	Product en productieproces in ontwikkeling	12
2.8	Statistische breuk	12
2.9	Betekenis voor meerjarenvergelijking	12
2.10	Foutkansen	13
3	Bestand Bodemgebruik 2022 (NBBG2022)	14
3.1	BBG-release NBBG2022 v1 (december 2025)	14
3.2	Gepubliceerde kaarten	14
3.2.1	Publicatiebestand	14
3.2.2	Mutatiebestand	14
3.2.3	Varianten undissolved en dissolved	15
3.2.4	Geharmoniseerd bodemgebruik (INSPIRE)	15
3.2.5	Inhoud van de gepubliceerde GIS-bestand	16
3.3	Cijfers in tabelvorm	16
3.3.1	Statline	16
3.3.2	Overige tabellen	16
3.4	Geen gebruiksbeperingen (doch bronvermelding vereist)	16
3.5	Bronnen	16
4	Classificatie van het bodemgebruik (NBBG2022)	17
4.1	Classificatie NBBG2022	17
4.2	Verschillen met BBG2017-classificatie	18
4.3	Beschrijving inhoud per bodemgebruikscategorie	19
Appendix 1:	Inhoud van de gepubliceerde GIS-bestanden	37
Appendix 2:	Bronnen	39

1 Productbeschrijving

1.1 Inleiding

Deze productbeschrijving NBBG2022 (NL.V1) beschrijft zowel het doel en de historie van het Bestand Bodemgebruik (BBG) in algemene zin, als de inhoud van de specifieke BBG-release van december 2025. Deze release betreft twee peiljaren van de bodemgebruiksstatistiek: **NBBG2020 (v3)** en **NBBG2022 (v1)**.

Deze release omvat de publicatie van een gezamenlijk mutatiebestand voor beide jaren, plus de definitieve publicatiebestanden voor beide afzonderlijke jaren. Daarnaast zijn er tabelpublicaties. Zie [hoofdstuk 3](#) voor een nadere toelichting van de publicaties bij deze release.

Deze productbeschrijving is niet van toepassing op eerdere voorlopige edities van NBBG2020 (v1 en v2).

1.2 NBBG versus BBG

NBBG2020 en NBBG2022 zijn de eerste edities van het Bestand Bodemgebruik waarbij gebruik wordt gemaakt van een vernieuwd, semi-geautomatiseerd productieproces en van de vernieuwde BBG-classificatie die in deze productbeschrijving wordt gepresenteerd. Deze vernieuwde edities worden gepubliceerd onder de noemer **NBBG** (als tegenhanger van de afkorting BBG die gebruikt wordt om eerdere edities (t/m BBG2017) mee aan te duiden. De afkorting BBG blijft echter ook in gebruik om het overkoepelende geheel van de bodemgebruiksstatistiek mee aan te duiden.

Zie paragrafen [2.6-2.10](#) voor een toelichting op deze methodewijziging.

1.3 Leeswijzer

[Hoofdstuk 2](#) biedt een algemene toelichting op het Bestand Bodemgebruik: doel, historie en het belang van het gebruik van het meest recente mutatiebestand bij meerjarenanalyses.

[Hoofdstuk 3](#) beschrijft de inhoud en de publicaties die behoren bij de huidige BBG-release. Daarbij gaat het onder meer om kwaliteitsaspecten zoals actualiteit, nauwkeurigheid, ruimtelijke afbakening en gebruikte bronnen, als om de specifieke publicaties (kaarten, tabellen en documentatie).

[Hoofdstuk 4](#) biedt een gedetailleerd overzicht van de classificatie van het bodemgebruik.

1.4 Website Bestand Bodemgebruik

Meer informatie over het Bestand Bodemgebruik is te vinden op de webpagina Bestand Bodemgebruik van het CBS. Deze pagina bevat een overzicht van beschikbare publicaties (kaarten, tabellen en documentatie), plus uitleg waar deze geraadpleegd of gedownload kunnen worden.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/nederland-regionaal/geografische-data/bestand-bodemgebruik>

1.5 Reading Guide

This product description (or 'Productbeschrijving' in Dutch) describes the land use statistics (or 'Bestand Bodemgebruik', BBG) as produced and published by CBS (Statistics Netherlands). This document is available in Dutch only.

This document describes both the aim and the history of the BBG in general sense (see [chapter 2](#)), and the contents of the specific BBG-release of December 2025 (see [chapters 3 and 4](#)).

This release consists of land use statistics for two base-years: NBBG2020 (v3) and NBBG2022 (v1). This document does not apply to the provisional versions of NBBG2020 (v1 and v2).

NBBG2020 and NBBG2022 are the first BBG-editions to adopt a new semi-automated production process and a modernised BBG-classification. These redesigned editions are referred to as 'NBBG', in contrast to the abbreviation 'BBG' which is used to label the previous editions (up to BBG2017). However, the abbreviation 'BBG' also remains in use to refer to the entire land use statistics, BBG and NBBG combined.

[Chapter 2](#) describes the CBS land use statistics in general terms: aims, history, and methodology.

[Chapter 3](#) describes the contents of the current release. It also emphasises the importance of the use of the most recent edition of the mutations file (named the 'Mutatiebestand' in Dutch) when conducting longitudinal analysis.

[Chapter 4](#) describes the NBBG classification in detail.

Further information on the BBG land use statistics, and links to available maps, tables and documentation can be found on this CBS webpage:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/nederland-regionaal/geografische-data/bestand-bodemgebruik>

2 (Nieuwe) Bestand Bodemgebruik (NBBG)

2.1 Bestand Bodemgebruik (BBG)

Het Bestand Bodemgebruik (BBG) is een door het CBS gepubliceerde digitale kaart van Nederland. Deze kaart geeft per gebied het dominante functionele bodemgebruik op maaiveldniveau weer. Daarbij wordt uitgegaan van een indeling in hoofdgroepen die zijn verdeeld in categorieën (zoals 'Woonterrein', 'Glastuinbouw' en 'Bos'), waarbij in de meeste gevallen een ondergrens van 1 hectare aaneengesloten gebied wordt gehanteerd.

Voor meer informatie zie ook:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/nederland-regionaal/geografische-data/bestand-bodemgebruik>

2.2 Korte methodebeschrijving

Doelpopulatie

Het Nederlands grondgebied (zowel land als water) voor zover dat gemeentelijk ingedeeld is.

Statistische eenheid

De statistiek wordt geproduceerd als een kaart, die aaneengesloten gebieden met hetzelfde dominante bodemgebruik omvat die voldoen aan daaraan gestelde ondergrenzen qua omvang (meestal minimaal 1 hectare) en qua breedte. Te kleine gebieden, die niet voldoen aan de ondergrenzen die behoren bij het dominante bodemgebruik aldaar, worden toegerekend aan het bodemgebruik van een van de aangrenzende gebieden. De resulterende aaneengesloten gebieden inclusief de daaraan toegerekende gebieden zijn samen landsdekkend zonder overlappingen.

Classificatie

Met ingang van peiljaar 2020 wordt hierbij een vernieuwde methode (NBBG) met een aangepaste classificatie toegepast. Zie hoofdstuk 4 voor een gedetailleerde beschrijving van deze classificatie.

Historie

Aanvang onderzoek anno 1900 (destijds nog niet landsdekkend en met beperkte thematiek). Sinds eind jaren veertig van de 20e eeuw wordt de bodemgebruiksstatistiek omvangrijker. Aanvankelijk is de kaart nog handgetekend, maar vanaf 1989 wordt gebruik gemaakt van een digitaal geografisch informatiesysteem (GIS). Met ingang van peiljaar 2000 wordt de digitale kaart van het bodemgebruik daarbij in belangrijke mate geënt op basisgeometrie van het Kadaster (eerst op de Top10Vector en vanaf peiljaar 2010 op de Top10NL).

Met ingang van peiljaar 2020 worden de bodemgebruikskaart en de daarvan afgeleide cijfers geproduceerd volgens een sterk vernieuwde methode (NBBG), die meer dan voorheen geënt is op direct gebruik van beschikbare digitale bronnen, waaronder de basisregistraties BRT (topografie), BAG (adressen en gebouwen), BRP (gewaspercelen) en DKK (kadastrale kaart).

Frequentie

Sinds het jaar 2000 wordt het onderzoek naar het bodemgebruik uitgevoerd met telkens een interval van twee of drie jaar tussen opeenvolgende peiljaren. Met ingang van peiljaar 2024 wordt dit naar verwachting teruggebracht naar een interval van één jaar.

Publicatiestrategie

Per onderzocht peiljaar worden zowel een publicatiebestand in kaartvorm en daarvan afgeleide cijfers gepubliceerd, als een mutatiebestand in kaartvorm en daarvan afgeleide cijfers. De publicatiebestanden betreffen altijd één peiljaar en worden bij latere producties niet herzien. De mutatiebestanden bevatten behalve het nieuwste peiljaar ook gecorrigeerde versies van eerdere peiljaren.

De kaarten en de cijfers worden ongeveer twee jaar na afloop van het peiljaar gepubliceerd. Daarbij worden de cijfers in tabelvorm beschikbaar gesteld, terwijl de kaarten zowel bij CBS als bij het landelijke geoloket PDOK verschijnen. Zie [hoofdstuk 3](#) voor een nadere toelichting op de beschikbare publicaties.

Waarnemingsmethode

Integrale waarneming: Interpretatie van het dominante bodemgebruik uit digitale bronnen waaronder basisregistraties en luchtfoto's. Sinds de introductie van de vernieuwde NBBG-methode (peiljaar 2020 en latere edities) worden veranderingen in het bodemgebruik daarbij gesignaleerd en gemuteerd door een combinatie van geautomatiseerde bronverwerking enerzijds en aanvullende opsporing, controle en mutatie door CBS-medewerkers anderzijds.

Controle- en correctiemethoden

Er wordt gecontroleerd op interne consistentie en volledigheid. Bij latere producties geconstateerde fouten in eerdere publicaties worden met terugwerkende kracht gecorrigeerd in het mutatiebestand van de nieuwe publicatie (en daarvan afgeleide cijfers). Gepubliceerde publicatiebestanden (kaarten en afgeleide cijfers) worden niet meer herzien.

Correcties worden nooit verder teruggelegd dan het eerste peiljaar dat is geproduceerd met een specifieke methode. In geval van de NBBG-methode worden correcties in het mutatiebestand daarom niet verder teruggelegd dan peiljaar 2020.

Volgtijdelijke vergelijkbaarheid

Bij de bodemgebruiksstatistieken voor de peiljaren vanaf 2020 wordt gebruik gemaakt van de vernieuwde classificatie die is beschreven in deze productbeschrijving van het (Nieuwe) Bestand Bodemgebruik (NBBG2022). De overgang van de oude BBG-methode naar de nieuwe NBBG-methode veroorzaakt breuk in de statistiek. Zie ook paragrafen [2.8-2.10](#).

2.3 Ruimtelijke afbakening

Het Bestand Bodemgebruik brengt het dominante functionele bodemgebruik op maaiveldniveau in Nederland in kaart. Hierna volgt een toelichting op de ruimtelijke afbakening hierbij.

Dominant bodemgebruik

Eén huis maakt nog geen woonterrein en een paar bomen maken samen nog geen bos. Bovendien worden in de praktijk op een locatie vaak meerdere vormen van bodemgebruik aangetroffen. Er is dan sprake van meervoudig ruimtegebruik.

In het Bestand Bodemgebruik wordt bodemgebruik kleiner dan gestelde ondergrenzen geaggregeerd tot grotere gehelen. Meervoudig ruimtegebruik wordt daarbij vereenvoudigd tot het dominante bodemgebruik ter plaatse. Welke vorm van bodemgebruik daarbij lokaal als dominant geldt, wordt bepaald op basis van een hiërarchie van thematische micro-kaartlagen, die uit de beschikbare bronnen worden afgeleid.

Ondergrenzen: areaal en breedte

Bij de productie van het Bestand Bodemgebruik worden ondergrenzen toegepast. Enerzijds geldt er per categorie een minimaal vereist areaal aaneengesloten gebied. Vaak is dit een oppervlakte van 1 hectare, maar voor sommige categorieën (en soms ook binnen categorieën) gelden afwijkende ondergrenzen.

Anderzijds geldt er vaak ook een minimale breedte waaraan voldaan moet worden. Delen van vlakken die niet voldoen aan het breedtecriterium worden niet meegerekend. Indien hierdoor afzonderlijke deelvlakken ontstaan, dan worden die elk afzonderlijk verwerkt.

Lokaal kan echter van de minimale arealen en breedtes afgeweken worden, met oog op afvangen van situaties waarbij strikt toepassen van deze regels een onredelijke of ongewenste vertekening in het kaartbeeld oplevert. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn in grensgebieden, in gebieden met veel kleine terreinen met afwisselend bodemgebruik en in gebieden waar te kleine terreinen met een specifiek kenmerkend bodemgebruik worden ingesloten door infrastructuur en/of water.

Te kleine vlakken toegerekend aan buurvlak

Te kleine of te smalle vlakken worden uiteindelijk toegerekend aan een van de aangrenzende vormen van bodemgebruik die qua areaal en qua breedte wel aan de vereisten voldoen.

Een te klein vlak of te smal vlak wordt bij voorkeur toegerekend aan een andere categorie binnen dezelfde hoofdgroep. Vormen enkele woonhuizen samen bijvoorbeeld op zichzelf een te klein woonterrein, dan worden ze eerder toegerekend aan een naastgelegen bedrijfsterrein (ook uit de hoofdgroep Bebouwd terrein) dan aan een naastgelegen sportvoorziening.

Maaiveld (met uitzonderingen)

Bij het in kaart brengen van het bodemgebruik wordt uitgegaan van het bodemgebruik op maaiveldniveau. Zo wordt een pand met winkels op de begane grond en meerdere woonverdiepingen daarboven als detailhandel beschouwd en niet als woonterrein.

Bij een aantal van de gebruikte bronnen (waaronder de basisregistratie Adressen en Gebouwen) ontbreekt detailinformatie over de hoogteligging van specifieke vormen van bodemgebruik. In die gevallen worden aannames gedaan over die hoogteligging. Daarbij worden ondermeer kenmerken zoals het vloeroppervlak per vorm van gebruik meegewogen.

In sommige gevallen geldt een uitzondering op het maaiveldcriterium. Bij infrastructuur zoals spoor, hoofdwegen, metro en sneltram geldt dat hoger dan maaiveld gelegen tracés (al dan niet op een brug) ter plaatse toch als het dominante bodemgebruik beschouwd worden. Dat geldt in het bijzonder ook indien een brug uit een van deze netwerken zich boven water bevindt.

Geen ondergrond, geen tunnels

Hoewel de term bodemgebruik kan doen vermoeden dat er gekeken wordt naar gebruik van de ondergrond onder het maaiveld, is dat nadrukkelijk niet het geval. Bovendien worden bij de NBBG-edities ook geen uitzonderingen meer gemaakt voor tunnels die gelegen zijn onder water.

De enige uitzondering die gemaakt wordt waarbij het gebruik van de ondergrond lokaal wel een rol speelt, is bij grote buisleidingstroken in sommige havengebieden. Indien ter plaatse van zo'n strook op maaiveld geen duidelijk ander bodemgebruik wordt waargenomen en de indruk bestaat dat die strook bewust onbebouwd wordt gelaten, dan wordt zo'n buisleidingenstrook situationeel tot het semi-bebouwd overig terrein (cat. 35) gerekend.

Land = land, water = water (>1 ha)

De scheiding tussen land en water wordt bij het Bestand Bodemgebruik de landwatergrens genoemd. Deze grens wordt bij de productie van NBBG-kaarten bij elke nieuwe editie integraal herzien. Daarbij dienen de waterdeel-vlakken uit in de BRT/Top10NL als primaire bron. Alleen bij evidente fouten in de BRT of bij overduidelijke verschillen met de luchtfoto (bijvoorbeeld bij zand/grindwinning of bij bouw-activiteiten waarbij de landwatergrens aangepast wordt) wordt soms bewust afgeweken van de BRT.

Alle waterdeel-vlakken uit de BRT met een minimale breedte van 6 meter (inclusief 'droogvallend', oftewel tot aan de hoogwaterlijn) worden, mits van voldoende omvang, als water beschouwd.

Voor zowel land als water geldt binnen de bodemgebruiksstatistiek in principe een ondergrens van 1 ha. Land krijgt een code uit de hoofdgroepen 1 t/m 6. Water krijgt een code uit de hoofdgroepen 7 of 8. Terreinen gecodeerd als Buitenland (hoofdgroep 9) kunnen zowel land als water betreffen.

Uitzondering op de minimaal-1-ha-regel voor land en water zijn kleinere waterdelen die onder bruggen van spoorwegen, hoofdwegen en lokale straten door met elkaar verbonden zijn én samen groter zijn dan 1 hectare. Ter plaatse van die bruggen wordt dan een landcode toegekend, terwijl de verbonden waterdelen (ook indien kleiner dan 1 ha) een watercode krijgen.

Waterdelen die alleen door duikers met elkaar verbonden zijn moeten echter elk afzonderlijk groter dan 1 ha zijn. Daarnaast zijn er specifieke uitzonderingen voor bijzondere objecten zoals sluizen en stuwen en voor de Pier van Scheveningen.

Buitenland

Tot de categorie Buitenland (90) worden bij NBBG alle gebieden binnen het door NBBG beschouwde gebied gerekend die op peildatum niet tot het Nederlands gemeentelijk ingedeeld gebied in Europa gerekend worden (ook indien de betreffende gebieden volgens andere criteria wel deel uitmaken van Nederland, het Koninkrijk der Nederlanden of het Nederlands territorium).

De Belgische enclaves van Baarle-Hertog worden in NBBG-publicaties tot Buitenland (90) gerekend (tenzij expliciet anders vermeld), hoewel ze bij de productie van de NBBG-kaarten (vanwege het doorlopend karakter van het bodemgebruik ter plaatse) integraal geïnterpreteerd worden als ware het Nederlands grondgebied. Bij de interpretatie van het Nederlands bodemgebruik bij de overige grensgebieden wordt het bodemgebruik aan Duitse en Belgische zijde van de grens buiten beschouwing gelaten.

Brongebaseerd, met toerekening aan percelen

Het Bestand Bodemgebruik maakt bij productie volgens de vernieuwde NBBG-methode meer dan voorheen rechtstreeks gebruik van digitale brongegevens. Nagenoeg al die bronnen hebben een of meerdere ruimtelijke kenmerken op basis waarvan de locatie van een object of terrein kan worden vastgesteld. De nauwkeurigheid van die plaatsbepaling hangt af van de gebruikte bron. Het kan daarbij gaan om verschillende soorten geometrie (vlak, lijn of punt) en om hoogteligging.

Soms is er ook sprake van toerekening van kenmerken van puntlocaties aan onderliggende vlakken. Dat is bijvoorbeeld het geval bij kenmerken van verblijfsobjecten (met een adrespunt uit de BAG) die situationeel toegerekend worden aan een bijbehorend pand of aan een onderliggend kadastraal perceel. Dit levert lokaal soms complexe situaties op, bijvoorbeeld waar er sprake is van meervoudige relaties met meerdere adressen (en gebruiksvormen) bij één pand of één perceel. Soms treedt er ook ongewenste vertekening op, bijvoorbeeld waar de afbakening van een perceel (juridisch eigendom) niet goed samenvalt met de waargenomen vormen van bodemgebruik ter plaatse.

2.4 Productieproces

Het vernieuwde productieproces van NBBG is primair gebaseerd op het geautomatiseerd vaststellen en vervolgens verwerken van significante bronverschillen tussen het peiljaar en het voorgaande peiljaar.

Verwerken van de beschikbare bronnen gebeurt daarbij door alle data uit die bronnen uit te splitsen naar separate thematische micro-kaartlagen. Deze micro-lagen worden vervolgens op basis van een onderlinge hiërarchie gecombineerd tot een micro-bodemgebruikskaart voor het betreffende peiljaar.

Door de micro-bodemgebruikskaart van een peiljaar te vergelijken met die van het voorgaande peiljaar wordt vastgesteld wáár in de betreffende periode verandering heeft plaatsgevonden. Deze locaties worden vervolgens gebruikt om de bestaande macro-bodemgebruikskaart van het vorige peiljaar te muteren. Dit levert een nieuwe macro-bodemgebruikskaart op. Dit is de geaggregeerde kaart die (na toepassing van vereisten zoals de gestelde ondergrenzen) vervolgens als nieuwe editie van het Bestand Bodemgebruik gepubliceerd wordt. (De micro-bodemgebruikskaart is niet geschikt voor publicatie.)

Waar geen significant verschil wordt vastgesteld, blijft de macro-bodemgebruikskaart ongewijzigd. Waar een significant verschil wordt vastgesteld, dat met voldoende zekerheid geautomatiseerd kan worden verwerkt, wordt de kaart automatisch gemuteerd.

Waar verschillen worden vastgesteld met een te grote mate van onzekerheid (bijvoorbeeld in geval van elkaar tegensprekende bronnen), met opvallende overgangen, met een grote statistische impact of met bekende known-issue-locaties, worden die situaties nog ter controle (en waar nodig mutatie) voorgelegd aan medewerkers van het CBS (interpreteurs genoemd).

Sommige locaties met een verhoogde mate van complexiteit of een bijzondere status worden hierbij door de toepassing van maskering beschermd tegen ongewenste automatische mutaties. Dergelijke locaties worden altijd integraal door interpreteurs gecontroleerd op veranderingen.

De reguliere **productiecyclus** omvat bij de NBBG-methode de volgende stappen:

- 1. Voorbereiding** (dataverzameling, data-preparatie, actualisatie van scripting, set-up werkomgeving).
- 2. Aanvullen van ontbrekende bronnen** (onder meer door pre-interpretatie).
- 3. Geautomatiseerde productie met behulp van scripts** (vertalen van bronnen naar separate micro-lagen, genereren van de nieuwe micro-bodemgebruikskaart, vaststellen van veranderingen door vergelijking met voorgaande peiljaar, genereren van een nieuwe concept-macro-bodemgebruikskaart door geautomatiseerde mutatie van de bestaande macro-bodemgebruikskaart waar dat met voldoende zekerheid kan en tenslotte genereren van signaleringen en maskeringen voor de interpreteurs).
- 4. Controle en mutatie** van de concept-macro-bodemgebruikskaart door interpreteurs.
- 5. Nabewerking en publicatie.**

2.5 Kwaliteit

Het Bestand Bodemgebruik kent per definitie een zekere grofheid doordat de complexiteit van meervoudig ruimtegebruik in de werkelijkheid door interpretatie aan de hand van beschikbare bronnen vertaald wordt naar een kaart die uitsluitend het dominante bodemgebruik op maaiveldniveau beschrijft. De daarbij gehanteerde ondergrenzen voor aaneengesloten bodemgebruik en minimaal vereiste breedtes versterken die grofheid. Restvlakken (tot een grootte van 1 hectare) die de gestelde ondergrenzen niet halen worden aan een van de aangrenzende terreinen toegerekend.

Het (Nieuwe) Bestand Bodemgebruik bevat lokaal mogelijk de volgende fouten: interpretatiefouten; doorwerking van tekortkomingen in gebruikte bronnen; systeemfouten bij geautomatiseerde verwerking (inclusief combineren van digitale bronnen en geometrisch gaaf maken van de kaart).

Voor de borging van de kwaliteit van het Bestand Bodemgebruik worden onder meer de volgende maatregelen toegepast: automatische verwerking; automatische controles en check-sums; automatische controles op volledigheid en op domein-wijzigingen bij bronnen; visuele controles; plausibiliteitscontroles op kaarten en tabellen.

Zie [appendix 1](#) voor een beschrijving van de inhoud van de beschikbare GIS-bestanden, inclusief een toelichting op de beschikbare geometrie, het toegepaste coördinatenstelsel en de attribuuttabel.

Zie [appendix 2](#) voor een overzicht van de gebruikte bronnen.

2.6 Nieuwe methode: NBBG versus BBG

NBBG2020 en NBBG2022 zijn de eerste edities van het Bestand Bodemgebruik waarbij gebruik wordt gemaakt van een vernieuwd, semi-geautomatiseerd productieproces en van de vernieuwde BBG-classificatie die in deze productbeschrijving wordt gepresenteerd.

Deze vernieuwde edities worden gepubliceerd onder de noemer NBBG (als tegenhanger van de afkorting BBG die gebruikt wordt om eerdere edities (t/m BBG2017) mee aan te duiden. De afkorting BBG blijft echter ook in gebruik om het overkoepelende geheel van de bodemgebruiksstatistiek mee aan te duiden.

In deze productbeschrijving wordt slechts beperkt aandacht besteed aan de inhoudelijke verschillen tussen NBBG en BBG. Het document 'Inhoud NBBG versus BBG' biedt een overzicht van de inhoud van het Bestand Bodemgebruik volgens de nieuwe NBBG-methode, inclusief een overzicht van verschillen met de oude methode. Zodra beschikbaar wordt dit document beschikbaar gesteld via de webpagina:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/classificaties/overig/bestand-bodemgebruik-bbg/classificaties/classificatie-bodemgebruik>

2.7 Product en productieproces in ontwikkeling

De vernieuwing van het Bestand Bodemgebruik is niet voltooid met de publicaties van NBBG2020 en NBBG2022. Het is een complex inhoudelijk en technisch vernieuwingstraject, waarbij aannemelijk is dat er nog verbeterpunten aan het licht zullen komen. Dergelijke tekortkomingen (waaronder known issues) zullen in latere releases waar mogelijk door correctie met terugwerkende kracht verbeterd worden.

Daarbij komt ook dat de ontwikkelingen in de buitenwereld niet stilstaan. Het Bestand Bodemgebruik moet blijven inspelen op veranderingen: Enerzijds dient er rekening gehouden te worden met ontwikkelingen aan de kant van de beschikbare bronnen, zoals de aangekondigde komst van BRT.NEXT en de verdere doorontwikkeling van de Ecosysteemtypenkaart (ESTK) in lijn met Europese regelgeving.

Anderzijds moet het Bestand Bodemgebruik ook oog houden voor maatschappelijke ontwikkelingen. Zo speelt NBBG met de nieuwe categorie 36 in op het verschijnsel zonnepark (een fenomeen waarvan bij de ontwikkeling van de oude methodiek rond het jaar 2000 nog nauwelijks sprake was).

2.8 Statistische breuk

Een grootschalige vernieuwing en automatisering van een productieproces zoals het geval is bij de introductie van het NBBG brengt inhoudelijk verandering met zich mee. En daarmee statistische breuk.

Bij de vernieuwing van de methodiek is geprobeerd om zoveel mogelijk recht te doen aan de statistische continuïteit enerzijds en de mogelijkheden (en onmogelijkheden) van de beschikbare bronnen anderzijds. Daarbij ontstaat er onvermijdelijk ook spanning tussen de behoeften en de belangen van de belangrijkste twee gebruikstoepassingen van het Bestand Bodemgebruik.

Enerzijds zijn er gebruikers met vooral behoefte aan een zo recent mogelijke bodemgebruikskaart die (met gebruikmaking van alle beschikbare middelen en bronnen) maximale bruikbaarheid biedt voor beleidsondersteuning en planvorming in het hier en nu voor de nabije of verre toekomst.

Anderzijds zijn er ook de gebruikers die juist behoefte hebben aan maximale vergelijkbaarheid van de bodemgebruiksstatistiek door de jaren heen. Beide gebruiksdoelen zijn niet altijd volledig verenigbaar.

Bij de vernieuwing van BBG is er voor gekozen om zoveel mogelijk te blijven aansluiten bij bestaande classificaties en afbakeningen, maar daarbij ook te accepteren dat statistische breuk onvermijdelijk is. Daarbij wordt in principe wel de hoofdregel gehanteerd, dat de kaart niet onnodig gewijzigd wordt bij geautomatiseerde mutaties en bij 'handmatige' interpretatie waar het fifty-fifty-keuzes betreft.

2.9 Betekenis voor meerjarenvergelijking

De meerjarenvergelijkbaarheid tussen de NBBG-edities enerzijds en de eerdere BBG-edities anderzijds kent om de hierboven geschetste redenen beperkingen. Om meerdere redenen, waaronder het niet beschikbaar zijn van alle benodigde NBBG-bronnen voor peiljaar 2017, is er voor gekozen om geen NBBG2017 te produceren. Een rechtstreekse was/wordt-vergelijking tussen BBG en NBBG voor het laatste oude BBG-peiljaar 2017 kan daarom niet gemaakt worden.

2.10 Foutkansen

De introductie van NBBG als nieuwe methodiek voor de productie van het Bestand Bodemgebruik biedt allerlei mogelijkheden om de kwaliteit van de kaart te verbeteren, maar er is ook een aantal intrinsieke (en deels onvermijdbare) foutkansen om rekening mee te houden. Waaronder:

- . Fouten in gebruikte bronnen (bij peiljaar of bij voorgaand peiljaar).
- . Regionale dialecten/stijlen in de gebruikte bronnen (met name bij decentraal beheer, zoals bij de BAG).
- . Fouten in de hergebruikte BBG2017-kaart (uitgaande van de uitgebreidere bronnen bij NBBG).
- . Regionale dialecten/stijlen in de hergebruikte BBG2017-kaart.
- . Schijnveranderingen in kaart en statistiek door de introductie van nieuwe categorieën.
- . Veranderingen in ruimtelijke afbakening van objecten en terreinen.
- . Veranderingen bij toerekening van te kleine terreinen, lokale straten, etc.
- . Gebruik van een soms niet-representatieve vlakdrager (zoals een kadastraal perceel) voor een object.
- . Toepassing van lokaal onjuiste aannames over de relatie tussen hoogteligging en gebruiksfunctie.
- . Ontbreken van geschikte bronnen voor specifieke objecten en terreinen.

Naast de genoemde foutkansen bleek bij de ontwikkeling van NBBG als methode ook dat het soms nog simpelweg ontbrak aan expliciete interpretatie-regels die zijn toegesneden op bepaalde situaties.

Zo bleken terreinen met woonflats bij strikte toepassing binnen de NBBG-methode van de 1 hectare ondergrens voor woonterrein plaatselijk soms 'opgeslokt' te worden door omringd groen. De oude BBG-regels voorzagen niet expliciet in een uitzondering die recht doet aan het gegeven dat dergelijke hoogbouw normaliter op een wat grotere onderlinge afstand tot andere nabije bebouwing staat. Impliciet voorzagen die regels er echter wel in speelruimte om deze terreinen op basis van hun dominantie in hun omgeving toch als woonterrein te kunnen interpreteren. Bij zulke constateringingen moeten spelregels ten behoeve van automatisering soms aangevuld of verfijnd worden. Zo wordt bij NBBG inmiddels een verlaagde ondergrens voor woonflats toegepast.

Bij decentraal beheerde bronnen zoals de BAG blijkt de aanwezigheid van regionale dialecten/stijlen (ondanks de toepassing van landelijke standaarden) soms onvermijdelijk. De één doet het zus, de ander doet het zo. Dit is een situatie die bij een brongebaseerd statistisch product geaccepteerd moet worden. Daarbij kunnen dergelijke situaties door gebruik van aanvullende bronnen of gerichte lokale interpretatie soms wel ondervangen worden.

Bij dergelijke situaties blijft het bovendien belangrijk om te realiseren dat de gebruikte bronnen meestal met een specifiek doel zijn ontworpen, dat vaak niet helemaal aansluit bij het doel en de classificaties van de bodemgebruiksstatistiek.

Waar de aanwezigheid van dergelijke fouten in de kaart wordt waargenomen wordt geprobeerd om de effecten hiervan binnen de kaart en de daarvan afgeleide bodemgebruiksstatistiek zoveel mogelijk te beperken. Indien nodig kan dit ook door terugleggen van correcties naar eerdere NBBG-peiljaren.

3 Bestand Bodemgebruik 2022 (NBBG2022)

3.1 BBG-release NBBG2022 v1 (december 2025)

Deze release betreft twee peiljaren van de bodemgebruiksstatistiek: **NBBG2020 (v3)** en **NBBG2022 (v1)**. Release NBBG2022 v1 omvat de publicatie van een gezamenlijk mutatiebestand voor beide jaren, plus definitieve publicatiebestanden voor beide afzonderlijke jaren. Het Bestand Bodemgebruik wordt daarbij gepubliceerd als (digitale) kaarten en als daarvan afgeleide cijfers (naar regio) in tabelvorm.

3.2 Gepubliceerde kaarten

De Bestand Bodemgebruik wordt als digitale kaart voor gebruik in een geo-informatiesysteem (GIS) in twee hoofdvarianten gepubliceerd: publicatiebestanden en mutatiebestanden.

3.2.1 Publicatiebestand

Publicatiebestanden bevatten altijd de standopname van één specifiek peiljaar, worden normaliter bij publicatie definitief verklaard en vervolgens bij latere publicaties nooit herzien. Meerjarenanalyse door middel van onderlinge vergelijking van meerdere standopnames wordt nadrukkelijk afgeraden.

Beschikbare formaten:

. GIS-bestand downloadbaar bij CBS: geopackage (.gpkg), ESRI File Geodatabase (.gdb)

<https://geodata.cbs.nl/files/Bodemgebruik/>

. GIS-service (WFS, WMS) en GIS-bestand (geopackage, .gpkg) bij PDOK (met metadata bij NGR).

<https://nationalegeoregister.nl/>

<https://www.pdok.nl/>

3.2.2 Mutatiebestand

Mutatiebestanden bevatten meerdere peiljaren, waarbij de eerder gepubliceerde peiljaren bij latere edities waar nodig wel gecorrigeerd worden. Het meest recente mutatiebestand (als kaart en als daarvan afgeleide cijfers) is daarom de aanbevolen bron voor meerjarenanalyse van het bodemgebruik.

Toepassing van dit correctiemechanisme biedt de mogelijkheid om kwaliteitsverbeteringen in het geïnterpreteerde bodemgebruik niet alleen voor het nieuwste peiljaar toe te passen, maar herzieningen ook door te voeren bij eerdere edities. Hierdoor kan enerzijds de nieuwste editie geoptimaliseerd worden (bijvoorbeeld bij beschikbaar komen van betere bronnen of bij constatering van tekortkomingen in eerdere edities), terwijl anderzijds de vergelijkbaarheid over de jaren heen daarbij ook zo goed mogelijk behouden wordt.

Vanwege de statistische breuk die is ontstaan bij de vernieuwing van het Bestand Bodemgebruik worden **BBG en NBBG-edities nooit in één mutatiebestand** gecombineerd. In geen geval zal er bij de productie van NBBG-edities terugwerkend gecorrigeerd worden naar de BBG-edities die zijn geproduceerd op basis van de oude BBG-methodiek (BBG2017 en eerdere edities). Het mutatiebestand van BBG2017 (CBS_MutatiebestandBBG1996_2017_v1), dat alle edities van 1996 t/m 2017 bevat (waar nodig gecorrigeerd t/m de productie van BBG2017) is daarmee definitief.

Het mutatiebestand van NBBG2022 bevat de peiljaren 2020 en 2022.

Beschikbare formaten:

. GIS-bestand downloadbaar bij CBS: geopackage (.gpkg), ESRI File Geodatabase (.gdb)
<https://geodata.cbs.nl/files/Bodemgebruik/>

3.2.3 Varianten undissolved en dissolved

Mutatiebestanden worden zowel in undissolved-variant als in dissolved-variant beschikbaar gesteld. Publicatiebestanden worden uitsluitend in dissolved-variant beschikbaar gesteld.

Het onderscheid tussen beide varianten heeft betrekking op de kaartbladindeling die wordt toegepast bij de productie van het Bestand Bodemgebruik en hoe daarmee bij de publicaties wordt omgegaan. Die indeling, die grotendeels aansluit bij de kaartbladindeling die door het Kadaster wordt gehanteerd bij de basisregistratie BRT, omvat bij CBS in totaal 396 kaartbladen.

Bij de undissolved-variant (die een extra veld blad_nr bevat, met daarin het kaartbladnummer uit de productie) zijn aangrenzende vlakken met hetzelfde bodemgebruik binnen één kaartblad samengevoegd tot één vlak. Vlakken uit verschillende kaartbladen zijn daarbij nooit samengevoegd.

Bij de dissolved-variant (zonder veld blad_nr) zijn aangrenzende vlakken met hetzelfde bodemgebruik binnen alle 396 kaartbladen samengevoegd tot één vlak. Deze variant heeft hierdoor grotere, complexere geometrische objecten dan de undissolved-variant. Zo bevat de dissolved-variant veel omvangrijkere aaneengesloten spoor-, weg- en water-netwerken dan de undissolved-variant.

De geometrie van de gepubliceerde GIS-bestanden betreft zowel bij mutatie- als publicatiebestanden in alle gevallen zogenaamde singlepart-vlakken (oftewel: elk vlak op de kaart heeft een eigen record in de bijbehorende datatabel).

3.2.4 Geharmoniseerd bodemgebruik (INSPIRE)

Met oog op onderlinge vergelijkbaarheid van bodemgebruikskarten tussen EU-landen worden publicatiebestanden ook in geharmoniseerde vorm aangeboden. Dit betreft een afgeleide kaart waarbij de 41 bodemgebruikscategorieën uit de Nederlandse bodemgebruiksstatistiek door samenvoeging van categorieën worden geaggregeerd tot een geharmoniseerd indeling die aansluit bij de EU-infrastructuur voor ruimtelijke gegevens (INSPIRE).

Beschikbare formaten:

. GIS-bestand downloadbaar bij CBS (geopackage: .gpkg)
<https://geodata.cbs.nl/files/Bodemgebruik/>

. GIS-service (WFS, WMS) en GIS-bestand (geopackage: .gpkg) bij PDOK (metadata bij NGR).
<https://nationaalgeoregister.nl/>
<https://www.pdok.nl/>
<https://knowledge-base.inspire.ec.europa.eu/>

3.2.5 Inhoud van de gepubliceerde GIS-bestanden

Zie [Appendix 1](#) voor een nadere beschrijving van de inhoud van het gepubliceerde GIS-bestanden.

3.3 Cijfers in tabelvorm

Behalve in kaartvorm wordt de bodemgebruiksstatistiek ook gepubliceerd als cijfers in tabelvorm. Daarbij gaat het om oppervlaktecijfers van het bodemgebruik uitgesplitst naar regio.

3.3.1 Statline

De primaire locatie voor de publicatie van bodemgebruikscijfers is CBS StatLine:

<https://opendata.cbs.nl/>

De tabellen zijn daar te vinden via:

Thema > Nederland regionaal > Ruimtelijke gegevens > Bodemgebruik

3.3.2 Overige tabellen

Behalve op CBS StatLine worden er ook aanvullende tabellen gepubliceerd via:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/nederland-regionaal/geografische-data/bestand-bodemgebruik>

3.4 Geen gebruiksbeporingen (doch bronvermelding vereist)

Het Bestand Bodemgebruik release 2022 v1 mag vrijelijk gebruikt worden, doch vermelding van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is verplicht.

Het is goed om te realiseren dat CBS behalve het Bestand Bodemgebruik ook andere statistieken publiceert waarin het ruimtegebruik in Nederland in beeld gebracht wordt. Deze verwante statistieken hanteren soms dezelfde algemene termen als het Bestand Bodemgebruik (zoals de term 'bos') maar met afwijkende definities. Vermelding van gebruikte specifieke publicaties (kaartbestanden en/of tabellen) behorende bij deze release is daarom (ter voorkoming van misverstanden) gewenst.

3.5 Bronnen

Bij de productie van BBG-release NBBG2022 v1 (december 2025) zijn de volgende bronnen gebruikt: CBS Bestand Bodemgebruik: BBG2017 en NBBG2020 (v1, v2); CBS Nabijheidsstatistiek; CBS Fvw-GemGIS; CBS Ecosysteemtypenkaart ESTK; CBS Algemeen Bedrijvenregister (ABR); Bestuurlijke gemeentegrenzen; Basisregistratie Topografie (BRT); Digitale Kadastrale Kaart (DKK); Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG); Basisregistratie Gewaspercelen (BRP); Luchtfoto's.

Zie [Appendix 2](#) voor een overzicht van bronhouders en gebruikte releases/peildata.

4 Classificatie van het bodemgebruik (NBBG2022)

4.1 Classificatie NBBG2022

De NBBG2022-classificatie omvat de volgende 9 hoofdgroepen met daarin in totaal 41 categorieën.

Hoofdgroep	Code	Categorie	Ondergrenzen	
			Areaal	Breedte
1 - Verkeersterrein	10	Spoortterrein	0,1 ha	2 m
	11	Hoofdweg	0,1 ha	2 m
	12	Vliegveld	1 ha	5 m
	13	Metro en sneltram	0,1 ha	2 m
2 - Bebouwd terrein	20	Woonterrein	1 ha	10 m
	21	Detailhandel en horeca	1 ha	10 m
	22	Openbare voorziening	1 ha	10 m
	23	Sociaal-culturele voorziening	1 ha	10 m
	24	Bedrijfsterrein	1 ha	10 m
3 - Semi-bebouwd terrein	30	Stortplaats	1 ha	10 m
	32	Begraafplaats	0,1 ha	10 m
	33	Delfstofwinplaats	0,5 ha	10 m
	34	Bouwterrein	1 ha	geen
	35	Semi-verhard overig terrein	1 ha	5 m
	36	Zonnepark	1 ha	10 m
4 - Recreatief terrein	40	Stedelijk groen	1 ha	5 m
	41	Sportterrein	0,5 ha	10 m
	42	Volkstuin	0,1 ha	5 m
	43	Dagrecreatief terrein	1 ha	10 m
	44	Verblijfsrecreatief terrein	1 ha	10 m
5 - Agrarisch terrein	50	Glastuinbouw	0,5 ha	10 m
	51	Overig agrarisch terrein	1 ha	10 m
	52	Akker en meerjarige teelt	1 ha	10 m
	53	Agrarisch grasland	1 ha	10 m
6 - Natuurlijk terrein	60	Bos	1 ha	25 m
	61	Open droog natuurlijk terrein	1 ha	10 m
	62	Open nat natuurlijk terrein	1 ha	10 m
7 - Binnenwater	70	IJsselmeer en Markermeer	geen	6 m
	71	Afgesloten zeearm	geen	6 m
	72	Rijn en Maas	geen	6 m
	73	Randmeer	geen	6 m
	74	Spaarbekken	1 ha	6 m
	75	Recreatief binnenwater	1 ha	6 m
	76	Binnenwater voor delfstofwinning	1 ha	6 m
	77	Vloei- en slibveld	1 ha	6 m
	78	Overig binnenwater	1 ha	6 m
8 - Buitenwater	80	Waddenzee, Eems en Dollard	geen	6 m
	81	Oosterschelde	geen	6 m
	82	Westerschelde	geen	6 m
	83	Noordzee	geen	6 m
9 - Buitenland	90	Buitenland	geen	geen

De hoofdgroepen 1 t/m 6 betreffen land. De hoofdgroepen 7 en 8 betreffen water. Hoofdgroep 9 (Buitenland) kan zowel land als water betreffen.

Situationeel zijn uitzonderingen op de genoemde ondergrenzen voor areaal en breedte mogelijk. Bovendien hebben de volgende objecten verlaagde ondergrenzen ten opzichte van de eigen categorie:

- . Woonflats (cat. 20): 0,1 ha mits uitsluitend woongebruik en mits tenminste 3 etages hoog.
- . Stuw/sluis (cat.22): eis 1 ha voor samenstellende landdelen (in plaats van voor afzonderlijke vlakken).
- . Buisleidingstrook (cat.35): eis 1 ha voor samenstellende delen.
- . Jachthaven (cat. 43): landdeel 0,1 ha en waterdeel 0,5 ha.
- . Museumspoor (cat. 43): eis 1 ha voor samenstellende delen (in plaats van voor afzonderlijke vlakken).
- . Water (cat. 70-83): eis 1 ha voor onderling verbonden waterdelen bij brug.

4.2 Verschillen met BBG2017-classificatie

De belangrijkste verschillen in classificatie tussen NBBG2022 en voorganger BBG2017 zijn:

Vervallen categorie

BBG-categorie 31 (Wrakkenopslagplaats) is bij NBBG vervallen. Deze terreinen worden nu tot categorie Bedrijfsterrein (24) gerekend.

Nieuwe categorieën

De NBBG-categorieën Metro en sneltram (13), Zonnepark (36), Akker en meerjarige teelt (52) en Agrarisch grasland (53) zijn nieuwe categorieën.

Tijdelijke categorieën

14 (Busbaan), 63 (Natuurlijk grasland) en 64 (Kustduinen) maakten als nieuwe NBBG-categorieën tijdelijk deel uit van eerdere voorlopige NBBG2020-versies, maar zijn sindsdien vervallen.

Gewijzigde naamgeving (NBBG2022 ten opzichte van BBG2017)

Hoofdgroep 4 is hernoemd van Recreatieterrein naar Recreatief terrein. Binnen deze hoofdgroep is categorie 40 (vanwege inhoudelijke wijzigingen) hernoemd van Park en plantsoen naar Stedelijk Groen. Hoofdgroep 6 is hernoemd van Bos en open natuurlijk terrein naar Natuurlijk terrein. De leestekens & en / worden niet meer gebruikt in categorienamen.

Bedrijfsterrein

Categorie 24 wordt voortaan consequent Bedrijfsterrein genoemd. Voorheen werd deze categorie soms ook als Bedrijventerrein aangeduid. Tot bedrijfsterrein worden binnen de NBBG-context alle terreinen van voldoende omvang (tenminste 1 ha) gerekend waar bedrijfsmatige activiteiten plaatsvinden (waaronder industrie en kantoren), voor zover die niet specifiek bij andere categorieën zijn ingedeeld.

Onder bedrijventerrein wordt binnen de NBBG-context een terrein verstaan bedoeld voor één of meer bedrijven en voorzien van gemeenschappelijke faciliteiten zoals infrastructuur, beveiliging en parkeren. Dit onderscheid tussen bedrijfsterreinen enerzijds en bedrijventerreinen anderzijds is van belang omdat (zowel bij BBG als NBBG) braakliggende terreinen op bedrijventerreinen tot de bouwterreinen (categorie 34) worden gerekend.

Zie verder het document ‘**Inhoud NBBG versus BBG**’ voor een volledige vergelijking van deze NBBG-classificatie met de oudere BBG2017-classificatie.

4.3 Beschrijving inhoud per bodemgebruikscategorie

Hierna volgt een beschrijving van de inhoud per bodemgebruikscategorie. De hoofdgroepen 1 t/m 6 betreffen land. De hoofdgroepen 7 en 8 betreffen water. Hoofdgroep 9 (Buitenland) kan zowel land als water betreffen. Onderstaande opsomming van terreinen en objecten die tot een categorie gerekend worden is indicatief en niet uitputtend.

Zie voor een uitgebreider overzicht van terreinen en objecten met de categorieën waartoe ze gerekend worden de [Trefwoordenlijst NBBG2022](#).

Hoofdgroep 1: Verkeersterrein

Terrein in gebruik voor spoor-, weg- en luchtverkeer (inclusief metro en sneltram).

Hoofdgroep	Verkeersterrein
Categorie	Spoorterrein
Categoriecode	10
Omschrijving	Terrein in gebruik voor verkeer en vervoer per rail.
Toelichting	Inclusief stations met bijbehorende functionele buitenruimte en parkeerfaciliteiten (P+R ook indien losliggend van spoornetwerk), emplacementen, spoorbruggen en onderhouden spoor-buiten-gebruik.
Ondergrens areaal	0,1 ha
Ondergrens breedte	2 m
Uitzonderingen	Tot deze categorie worden niet gerekend: spoortunnels, smalspoor, museumspoor, niet-onderhouden spoor-buiten-gebruik, metro en sneltram.

Hoofdgroep	Verkeersterrein
Categorie	Hoofdweg
Categoriecode	11
Omschrijving	Terrein in gebruik voor vervoer en transport over het hoofdwegennetwerk.
Toelichting	Hoofdwegennetwerk. Inclusief bruggen, tankstations gelegen aan een hoofdweg, algemene parkeerterreinen, parkeerterreinen behorend bij bodemgebruik in de hoofdgroepen 5 en 6, carpoolplaatsen, taxistandplaatsen, busstations. Primaire bron voor toerekening van wegen en verbindingswegen aan het hoofdwegennet (alsmede de ruimtelijke afbakening van die wegen) is de basisregistratie BRT (topografie). Algemene toegankelijkheid voor het regulier autoverkeer is (bij NBBG, in tegenstelling tot bij BBG) geen vereiste meer.
Ondergrens areaal	0,1 ha
Ondergrens breedte	2 m
Uitzonderingen	Tot deze categorie worden niet gerekend: aanliggende fietspaden, trottoirs, parkeervakken, zijbermen en taluds (tenzij meegerekend bij de onderliggende bron of door toerekening van kleine aangrenzende reststroken). Tevens niet meegerekend: lokale straten, tunnels, ingesloten middenbermen groter dan 1 ha, ingesloten ogen in klaverbladen groter dan 1 ha, parkeerterreinen behorend bij ander bodemgebruik in de hoofdgroepen 1 t/m 4.

Hoofdgroep	Verkeersterrein
Categorie	Vliegveld
Categoriecode	12
Omschrijving	Terrein in gebruik voor vervoer en transport door de lucht.
Toelichting	Inclusief luchthaven, luchtmachtbasis, zweefvliegveld, helicopterplatform, bijbehorende bebouwing en parkeerfaciliteiten, verharde en onverharde rolbanen, startbanen, verkeerstoren. Niet-verharde terreinen (zoals grasland en heide) worden meegerekend als vliegveld (12) voor zover daar in kader van het vliegen direct functioneel gebruik van gemaakt wordt. Het betreft terreinen die bijvoorbeeld gebruikt worden als start- of landingsbaan of als opstelterrein voor vliegtuigen zoals zweefvliegtuigen en ultralight-vliegtuigen.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	5 m
Uitzonderingen	Tot deze categorie worden niet gerekend: bedrijven op het vliegveldterrein, sommige onderdelen van luchtmachtbasis, ingelegde groen en natuur (tenzij direct functioneel in gebruik bij vliegen), ingelegde zonnepark.

Hoofdgroep	Verkeersterrein
Categorie	Metro en sneltram
Categoriecode	13
Omschrijving	Terrein in gebruik voor personenvervoer per metro of sneltram.
Toelichting	Inclusief bruggen, verhoogde tracés en viaducten, haltes en stations met bijbehorende functionele buitenruimte en parkeerfaciliteiten. Tramtracés worden als sneltramtracé beschouwd indien een snelheid van tenminste 45 km/u behaald kan worden.
Ondergrens areaal	0,1 ha
Ondergrens breedte	2 m
Uitzonderingen	Tot deze categorie worden niet gerekend: overige trams, tunnels en andere ondergrondse delen van metro- en sneltramnetwerken.

Hoofdgroep 2: Bebouwd terrein

Terrein met bebouwing en bijbehorend onbebouwd gebied in gebruik voor wonen, winkelen, horeca, openbare voorzieningen, sociaal-culturele voorzieningen en bedrijvigheid.

Hoofdgroep	Bebouwd terrein
Categorie	Woonterrein
Categoriecode	20
Omschrijving	Terrein in gebruik voor wonen (inclusief primaire voorzieningen en exclusief woonzorglocaties, azc en noodopvang).
Toelichting	Tot woonterrein worden onder meer gerekend: woningen; standplaatsen voor woonwagens; landdeel bij ligplaatsen voor woonboten; bijbehorende erven en tuinen; particuliere garages; lokale straten en parkeervoorzieningen; regulier basisonderwijs; lokale kinderopvang; buurtvoorzieningen (voor zover geen onderdeel van recreatief terrein) zoals kleinschalig groen en water, trapveldjes en speelplaatsen; woonwijken in bos (met stratenpatroon). Woningen worden als aangrenzend beschouwd indien de onderlinge afstand tussen de betreffende percelen niet meer dan 15 meter is. Bij hoogbouw geldt des te hoger een gebouw, des te nadrukkelijker het aanwezig is voor de directe omgeving. Bovendien heeft hoogbouw vaak een ruimere onderlinge afstand tot nabije bebouwing dan laagbouw én is er vaak sprake van omringing door groen en lokale verkeersinfrastructuur die niet op het perceel van de hoogbouw gelegen is. Daarom wordt specifiek bij woonflats, (vaak op te klein eigen perceel) een verlaagde ondergrens toegepast om wegvallen daarvan te voorkomen. Toepassing: bij uitsluitend woongebruik, bij minstens 3 verdiepingen en minstens 0,1 ha pandoppervlak.
Ondergrens areaal	1 ha (uitzondering woonflats: 0,1 ha)
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot woonterrein worden gerekend: ligplaatsen voor woonboten; panden met woningen op hogere etages maar ander gebruik op maaiveldniveau; woonzorglocaties (zoals verzorgingstehuis en verpleeghuis), azc en noodopvang.

Hoofdgroep	Bebouwd terrein
Categorie	Detailhandel en horeca
Categoriecode	21
Omschrijving	Terrein in gebruik voor detailhandel en horeca.
Toelichting	Tot terrein voor detailhandel en horeca worden onder meer gerekend: winkel; supermarkt; winkelcentrum; meubelboulevard; horeca (hotel, restaurant, café, e.d.), bijbehorende terrassen; boulevard met winkels en/of horeca; uitgaansgelegenheden zoals discotheek, bioscoop, casino; goederenmarkt; markthal; tuincentrum; bouwmarkt; bijbehorende parkeerterreinen en andere faciliteiten (ook indien verder weg gelegen, zoals P-ring voor binnenstad).
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	-

Hoofdgroep	Bebouwd terrein
Categorie	Openbare voorziening
Categoriecode	22
Omschrijving	Terrein in gebruik voor het algemeen nut.
Toelichting	Zowel bebouwing als bijbehorende open terreinen. Ook indien commercieel uitbesteed. Tot terrein voor openbare voorziening worden onder meer gerekend: ministerie; provinciehuis; stadhuis; stadskantoor; gemeentehuis; gemeentewerkplaats; grenskantoor; douane; politiebureau; brandweerkazerne; rechtbank; gevangenis; nutsbedrijf (op gebied van gas, water, verwarming, elektriciteit, kabelverbindingen); waterzuiveringsinstallatie; milieustraat; overige terreinen ten behoeve van Rijk, Provincie, Gemeente of Waterschap; militaire objecten en terreinen (zoals munitiedepot, kazerne, operationeel fort, mobilisatiecomplex en schietbaan, echter zonder de ingelezen natuurlijke terreinen); sluis, stuw; gemaal; radarpost; veerhaven; vuurtoren.
Ondergrens areaal	1 ha (uitzondering sluis/stuw: 1 ha vereist voor samenstellende landdelen)
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot openbare voorzieningen worden, situationeel, gerekend: ingelezen natuurlijke terreinen zonder specifiek gebruik als openbare voorziening. Dit is onder meer van toepassing op natuurlijke terreinen binnen militaire terreinen zoals grootschalige militaire oefenterreinen, waarbij ingelezen bos, zand en heide niet worden meegerekend tenzij expliciet kazerne, depot, etc.

Hoofdgroep	Bebouwd terrein
Categorie	Sociaal-culturele voorziening
Categoriecode	23
Omschrijving	Terrein in gebruik voor sociale en culturele voorzieningen.
Toelichting	Inclusief cultureel erfgoed zonder duidelijk ander hedendaags bodemgebruik. Tot terrein voor sociaal-culturele voorziening worden onder meer gerekend: onderwijsinstelling voor voortgezet onderwijs, hoger onderwijs, speciaal onderwijs; internaat; muziekschool; dansinstituut; dansopleiding; conferentieoord; gezondheidszorg (zoals huisartsenpraktijk, tandartsenpraktijk, praktijk voor fysiotherapie); centrum voor jeugdzorg; apotheek; ziekenhuis; sanatorium; woonzorglocaties (zoals verzorgingstehuis, verpleeghuis); zorgboerderij; psychiatrisch ziekenhuis; inrichting voor zwakzinnigen; religieuze gebouwen; museum (exclusief openluchtmuseum); schouwburg; concert- en congresgebouw; evenementenhal; azc; noodopvang; bibliotheek; cultureel centrum; wijkgebouw; verenigingsgebouw; jeugdsociëteit; sociale werkplaats; plus bijbehorende parkeerterreinen en andere faciliteiten.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot sociaal-culturele voorzieningen worden gerekend: regulier basisonderwijs (wordt tot woonterrein gerekend); uitgaansgelegenheden waaronder discotheek, bioscoop, casino.

Hoofdgroep	Bebouwd terrein
Categorie	Bedrijfsterrein
Categoriecode	24
Omschrijving	Terreinen voor bedrijfsmatige activiteiten (waaronder nijverheid, handel en zakelijk dienstverlening) voor zover die niet in andere categorieën zijn ondergebracht.
Toelichting	Tot bedrijfsterrein worden onder meer gerekend: kantoor; financiële instellingen zoals banken en verzekeringsmaatschappijen; fabrieksterrein; industrieterrein; haven terrein; veilingterrein; veemarkt (al dan niet overdekt); optiebeurs; groothandel; autogarage (incl. showroom en/of werkplaats); afvalverwerkingsbedrijf; plus bijbehorende opslagterreinen, parkeerterreinen en andere faciliteiten. Let op: categorie 24 betreft <u>Bedrijfsterrein</u>. Hiertoe worden binnen de NBBG-context alle terreinen van voldoende omvang (tenminste 1 ha) gerekend waar bedrijfsmatige activiteiten plaatsvinden (waaronder industrie en kantoren), voor zover die niet specifiek bij andere categorieën zijn ingedeeld. Niet te verwarren met <u>bedrijventerrein</u>, waaronder binnen de NBBG-context een terrein verstaan wordt bedoeld voor één of meer bedrijven en voorzien van gemeenschappelijke faciliteiten zoals infrastructuur, beveiliging en parkeren. Niet alle onderdelen van een bedrijventerrein worden als bedrijfsterrein beschouwd.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot Bedrijfsterrein worden gerekend: openbare groenvoorzieningen en ingelegen natuur groter dan 1 hectare; braakliggende terreinen op bedrijventerreinen (die tot de categorie Bouwterrein gerekend worden); nutsbedrijven; spoor- en hoofdweg-infrastructuur; werkruimte van zzp'ers werkend vanuit de eigen woning.

Hoofdgroep 3: Semi-bebouwd terrein

Terrein met een zekere mate van verharding dat niet in gebruik is als verkeersterrein, bebouwd terrein, recreatief terrein, agrarisch terrein of natuurlijk terrein.

Hoofdgroep	Semi-bebouwd terrein
Categorie	Stortplaats
Categoriecode	30
Omschrijving	Terrein voor langdurige opslag van afval.
Toelichting	Inclusief bijbehorende bebouwing en andere faciliteiten. Deze terreinen worden ook na uitgebruikname tot deze categorie gerekend, totdat er ter plaatse een nieuwe vorm van bodemgebruik is gerealiseerd.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot deze categorie gerekend worden: wrakkenopslagterrein; milieustraat; afvalverwerkingsterrein; afvalverwerkingsbedrijf; recyclingbedrijf.

Hoofdgroep	Semi-bebouwd terrein
Categorie	Begraafplaats
Categoriecode	32
Omschrijving	Terrein in gebruik voor begraven en cremieren van mensen en dieren.
Toelichting	Tot begraafplaats worden onder meer gerekend: begraafplaats; natuurbegraafplaats; crematorium; uitvaartcentrum; bijbehorende gebouwen, parkeerterreinen en andere faciliteiten.
Ondergrens areaal	0,1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot de categorie Begraafplaats worden gerekend (tenzij deel uitmakend van een groter geheel dat daar wel toe gerekend wordt): grafheuvel; hunebed; dolmen; gedenkbos.

Hoofdgroep	Semi-bebouwd terrein
Categorie	Delfstofwinplaats
Categoriecode	33
Omschrijving	Terrein voor het winnen van delfstoffen uit de bodem.
Toelichting	Hierbij kan het zowel dieptewinning als oppervlakwinning van grondstoffen betreffen, maar in principe worden alleen de bijbehorende oppervlakteterreinen tot de categorie Delfstofwinplaats gerekend. Inclusief bijbehorende gebouwen, parkeerterreinen, opslagplaatsen van winningsproducten en afvalstoffen. Tot delfstoffen worden gerekend: gas; olie; gesteente; grind; klei; leem; mergel; veen; zand; zout. Vaak als landdeel in vaste combinatie met waterdeel: categorieën 33+76.
Ondergrens areaal	0,5 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot delfstofwinning wordt gerekend: (grond)waterwinning.

Hoofdgroep	Semi-bebouwd terrein
Categorie	Bouwterrein
Categoriecode	34
Omschrijving	Terreinen die worden beschouwd als actieve bouwterreinen of als braakliggende terreinen op een bedrijventerrein.
Toelichting	Onder actieve bouwterreinen worden alle terreinen verstaan waarop actieve bouwwerkzaamheden of sloopwerkzaamheden plaatsvinden, inclusief bijbehorende terreinen voor ondersteunende activiteiten zoals tijdelijke opslag van materialen, parkeren, bouwweg, bouwwerf, etc. Het gaat kortom om alle terreinen die op peildatum exclusief voor de bouwactiviteit in gebruik zijn (en dus niet alleen om de terreinen waar sloop en/of nieuwbouw feitelijk gerealiseerd wordt). Onder braakliggend terrein op een bedrijventerrein worden alle terreinen verstaan (op terreinen die in groter verband als onderdeel van een bedrijventerrein kunnen worden beschouwd) zonder duidelijk actief functioneel bodemgebruik en zonder actieve bouwactiviteit. Het gaat er daarbij om terreinen die nog bebouwbaar (of anderszins in gebruik te nemen) zijn te onderscheiden van de aangrenzende terreinen die al wel in gebruik zijn (of in gebruik genomen worden, bij al gestarte bouw). Soms gaat het hierbij om eerder al geheel of deels bouwrijp gemaakte terreinen. Het gaat bovendien om het feitelijk gebruik van de terreinen, niet om het juridisch eigendom. Terreininrichting zoals bebouwing en permanent ingerichte elementen zoals infrastructuur, water en groenvoorzieningen worden daarbij niet tot braakliggende terreinen gerekend, tenzij door toerekening van reststroken. Natuur evenmin. Onder een bedrijventerrein wordt binnen deze context een terrein verstaan bedoeld voor één of meer bedrijven en voorzien van gemeenschappelijke faciliteiten zoals infrastructuur, beveiliging en parkeren. Inclusief uitbreidingen van bestaande bedrijventerreinen.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	geen
Uitzonderingen	Het betreft bij bouwterrein uitsluitend die delen van deze terreinen die op bestaand land gelegen zijn. Bouwactiviteit ter plaatse van bestaand water wordt in deze categorie niet meegerekend (ook niet indien ter plaatse nieuw land gerealiseerd wordt).

Hoofdgroep	Semi-bebouwd terrein
Categorie	Semi-verhard overig terrein
Categoriecode	35
Omschrijving	Overig semi-bebouwd terrein met een zekere mate van verharding.
Toelichting	Hiertoe worden onder meer gerekend: niet met gras begroeide dijk (exclusief daarop gelegen hoofdweg); waterkering; verharding; steenglooing; strekdam; krib; golfbreker; braakliggend terrein voor zover dit niet tot de categorie Bouwterrein gerekend kan worden; terreinen gereserveerd voor of in gebruik als buisleidingenstrook voor chemicaliën, energie, etc. (in grote haven- en industriegebieden, niet in buitengebied); situationeel opslagterreinen die niet aan andere categorieën toegerekend kunnen worden; situationeel delen van verharding en/of kade bij sluis, stuw of haven.
Ondergrens areaal	1 ha (uitzondering buisleidingenstrook: samenstellende delen 1 ha)
Ondergrens breedte	5 m
Uitzonderingen	-

Hoofdgroep	Semi-bebouwd terrein
Categorie	Zonnepark
Categoriecode	36
Omschrijving	Terrein bedekt met zonnepanelen op maaiveldniveau.
Toelichting	Inclusief zonnepark groter dan 1 hectare op terreinen met een ander primair bodemgebruik, zoals vliegveld of hoofdweg.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot zonnepark worden gerekend: zonnepanelen op panden; zonnepanelen op water.

Hoofdgroep 4: Recreatief terrein

Terrein voor vrijetijdsbesteding.

Hoofdgroep	Recreatief terrein
Categorie	Stedelijk groen
Categoriecode	40
Omschrijving	Terrein met groenvoorziening binnen de bebouwde omgeving. Inclusief park en plantsoen.
Toelichting	Tot Stedelijk groen worden onder meer gerekend, mits beschouwd als behorend bij genoemde groenvoorzieningen: gazons; speel- en ligweiden; paden; bosschages; bloemperken; heesterbeplanting; kleinschalige waterpartijen; speeltoestellen; trimbaan; straatmeubilair zoals bankjes en picknicktafels; arboretum (bomentuin); bijbehorende parkeerfaciliteiten. Situationeel worden daarnaast soms ook tot Stedelijk groen gerekend: historische verdedigingswerken (zoals bastions, schansen en voormalige stadswallen); hertenkamp; kinderboerderij; landgoed. Groenvoorziening op terrein van particulieren en bedrijven wordt situationeel soms meegerekend bij de categorie Stedelijk groen en soms meegerekend bij de betreffende categorie binnen de hoofdgroep Bebouwd terrein. Vrije openstelling voor het publiek is geen vereiste voor een terrein om tot de categorie Stedelijk groen gerekend te kunnen worden.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot Stedelijk groen worden gerekend: natuur (waaronder bos) groter dan 1 hectare, groenvoorziening die als (midden)berm of anderszins deel uitmaakt van verkeersterrein; agrarisch groen binnen de bebouwde omgeving; tuinen.

Hoofdgroep	Recreatief terrein
Categorie	Sportterrein
Categoriecode	41
Omschrijving	Terrein in gebruik voor sportactiviteiten.
Toelichting	Hiertoe worden onder meer gerekend: verhard of onverhard terrein voor veldsport; terrein voor draf- en rensport; manege; golfterrein; tennisbaan, padelbaan; zwembad, (kunst)ijsbaan met permanent karakter; sporthal; crossbaan; racecircuit; wielersbaan; sportstadion; bijbehorende tribunes, sportkantine, parkeerterreinen en andere faciliteiten. Grote sportstadions worden integraal tot de categorie Sportterrein gerekend, ook indien deze stadions andere vormen van gebruik huisvesten zoals politiebureau, uitzendbureau, winkel, amusementshal of sportschool.
Ondergrens areaal	0,5 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Terrein voor sportactiviteiten op water zoals roeibaan, zeilschool of open zwemwater worden niet tot de categorie Sportterrein gerekend indien die terreinen tot de hoofdgroepen Binnenwater of Buitenwater gerekend worden. Bijbehorende landdelen worden, mits groot genoeg, echter wel tot de categorie Sportterrein gerekend.

Hoofdgroep	Recreatief terrein
Categorie	Volkstuin
Categoriecode	42
Omschrijving	Recreatief terrein voor niet-commerciële teelt.
Toelichting	Tot volkstuin worden onder meer gerekend: in complexen gelegen volkstuinten; veelal langgerekte complexen langs de spoorwegen; schooltuinen; plus bijbehorende parkeerterreinen en faciliteiten.
Ondergrens areaal	0,1 ha
Ondergrens breedte	5 m
Uitzonderingen	-

Hoofdgroep	Recreatief terrein
Categorie	Dagrecreatief terrein
Categoriecode	43
Omschrijving	Terrein in gebruik voor dagrecreatie.
Toelichting	Tot dagrecreatief terrein worden onder meer gerekend: dagcamping; dierentuin; safaripark; sprookjestuin; pretpark; picknickweide; openluchtmuseum (inclusief museumspoorlijn); open terrein behorend bij cultureel erfgoedlocaties, voor zover zelf duidelijk onderdeel daarvan; landdeel van jachthavens; plus bijbehorende parkeerterreinen en andere faciliteiten. De volgende terreinen worden situationeel eveneens tot deze categorie gerekend indien ze niet tot een andere categorie van recreatief terrein worden gerekend: speeltuin; picknickplaats; hertenkamp; kinderboerderij; midgetgolfterrein. Voor museumspoorlijnen geldt dat de overwegen (anders dan bij spoor uit categorie 10) bij de betreffende kruisende weg meegerekend worden. Om wegvallen van te kleine delen museumspoor (met een incompleet traject als gevolg) te voorkomen, geldt de minimaal vereiste 1 ha voor museumspoorlijnen voor de samenstellende delen.
Ondergrens areaal	1 ha (uitzondering landdeel jachthaven: 0,1 ha) (uitzondering museumspoor)
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot dagrecreatief terrein wordt gerekend: strand (ook indien onderdeel van een recreatiegebied) wordt tot het open droog natuurlijk terrein gerekend

Hoofdgroep	Recreatief terrein
Categorie	Verblijfsrecreatief terrein
Categoriecode	44
Omschrijving	Terrein in gebruik voor recreatief verblijf met overnachting.
Toelichting	Tot verblijfsrecreatief terrein wordt gerekend (mits primair als verblijfsrecreatie beschouwd): kampeer- en caravanterrein; kampeerboerderij; camping; terrein met tweede woningen; bungalowpark; vakantiehuizen; groepsaccommodatie; hostel; jeugdherberg; bed & breakfast; plus bijbehorende parkeerterreinen en andere faciliteiten.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot verblijfsrecreatief terrein worden gerekend: scoutingterrein; hotel (horeca) en situationeel (indien meer beschouwd als hotel dan als verblijfsrecreatie) groepsaccommodatie, hostel, jeugdherberg, bed & breakfast.

Hoofdgroep 5: Agrarisch terrein

Terrein in gebruik voor agrarische doeleinden.

Hoofdgroep	Agrarisch terrein
Categorie	Glastuinbouw
Categoriecode	50
Omschrijving	Terrein in gebruik voor agrarische bedrijfsvoering in kassen.
Toelichting	Hierbij gaat het strikt om het met glas bedekte gedeelte van de betreffende bebouwing. Er wordt daarbij binnen de NBBG-methodiek een ondergrens van 0,5 ha toegepast. Dit betreft een verlaging ten opzichte van de oude BBG-ondergrens was 1 ha.
Ondergrens areaal	0,5 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Omliggende objecten zoals entreegebouw, buitenruimte, gastank, waterbassin, woonhuis worden, tenzij door toerekening van reststroken, niet tot glastuinbouw gerekend. Verder worden niet tot glastuinbouw gerekend: kas bij tuincentrum of ander warenhuis; kas bij dierentuin, heemtuin of ander recreatief gebruik; glastuinbouw bij verwerker/groothandel van agrarische producten (zonder eigen kweek); kas in gebruik als caravanstalling.

Hoofdgroep	Agrarisch terrein
Categorie	Overig agrarisch terrein
Categoriecode	51
Omschrijving	Terrein met agrarisch gebruik, voor zover niet toegerekend aan de categorieën Glastuinbouw, Akker en meerjarige teelt en Agrarisch grasland.
Toelichting	Tot Overig agrarisch terrein worden onder meer gerekend: overige groene terreinen voor zover die niet tot een van de andere agrarische, natuurlijke of recreatieve categorieën gerekend kunnen worden; verspreide bebouwing met bijbehorende erven en tuinen, voor zover die te midden van of langs een terrein voor agrarische activiteiten liggen; populierenweides; boerderijcampings kleiner dan 1 hectare; ingesloten groen bij infrastructuur (voor zover niet als natuur beschouwd); situationeel soms ook: lokale straat, veldweg, sloot smaller dan 6 meter. Boerderijen met bijbehorende bebouwing en erf worden situationeel (afhankelijk van omvang en ligging) toegerekend aan de categorieën Akker en meerjarige teelt, Agrarisch grasland of Overig agrarisch terrein.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot Overig agrarisch worden gerekend: aaneengesloten bebouwing (lintbebouwing) (inclusief woonboerderij) anders dan operationele boerderijen; dienstverlening voor de agrarische sector; verwerker/groothandel van agrarische producten (zonder eigen kweek); manege; kinderboerderij; zorgboerderij.

Hoofdgroep	Agrarisch terrein
Categorie	Akker en meerjarige teelt
Categoriecode	52
Omschrijving	Terrein in gebruik voor het verbouwen van gewassen en andere vormen van teelt in de volle grond, op kweektafels of in een boomgaard.
Toelichting	Inclusief tijdelijke graslanden. Primaire bron: basisregistratie Gewaspercelen (BRP). Situationeel soms toegerekend: boerderij; erf; verspreide huizen; lokale straat; veldweg; sloot smaller dan 6 meter.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Niet tot deze categorie worden gerekend: kweek in kassen (glastuinbouw); bosbouw.

Hoofdgroep	Agrarisch terrein
Categorie	Agrarisch grasland
Categoriecode	53
Omschrijving	Terrein in gebruik als agrarisch grasland.
Toelichting	Bijvoorbeeld weide (al dan niet in gebruik voor veeteelt) en hooiland. Primaire bron: basisregistratie BRP (gewaspercelen). Inclusief agrarisch grasland met natuurontwikkeling als secundair gebruik. Situationeel soms toegerekend: boerderij; erf; verspreide huizen; lokale straat; veldweg; sloot smaller dan 6 meter; met gras begroeide dijken; uiterwaarden; manege kleiner dan 1 hectare.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	Tijdelijke graslanden zijn onderdeel van categorie 52.

Hoofdgroep 6: Natuurlijk terrein

Terrein met als belangrijkste functie natuur.

Hoofdgroep	Natuurlijk terrein
Categorie	Bos
Categoriecode	60
Omschrijving	Natuurlijk terrein begroeid met bomen (natuurbos) en/of terrein bestemd voor houtproductie (productiebos).
Toelichting	Tot bos wordt gerekend: terrein zodanig begroeid met bomen, dat de kruinen een min of meer gesloten geheel vormen dan wel zullen gaan vormen; griend; nat bos; moerasbos; kapvlakte; brandgang; bospad; boomkwekerij (voor zover als bosbouw beschouwd); houtopslagplaats; houtsingel; beboste delen van parken. Verspreide bebouwing die in het bos ligt wordt ook tot het bos gerekend, tenzij beschouwd als woongebied (met stratenpatroon) in het bos. Voor bossen wordt een minimale breedte van 25 meter gehanteerd. Lokaal kunnen smallere uitlopers worden meegerekend als bos mits het aangrenzende bos zonder die uitlopers minimaal 1 hectare groot is.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	25 m
Uitzonderingen	Niet tot bos worden gerekend: populierenweides; boomkwekerij (voor zover als agrarische kweek beschouwd); boomgaard; natuurbegraafplaats in bos; woongebieden (met stratenpatroon); terreinen met een primair recreatieve functie die in bos gelegen zijn.

Hoofdgroep	Natuurlijk terrein
Categorie	Open droog natuurlijk terrein
Categoriecode	61
Omschrijving	Open terrein met een droge ondergrond, met als belangrijkste functie natuur.
Toelichting	Tot open droog natuurlijk terrein worden gerekend: droog heideterrein; met grasachtig gewas begroeid natuurlijk terrein (niet voor agrarisch gebruik); duin; zandverstuiving; zandplaat; strand (ook indien als recreatief terrein in gebruik).
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	-

Hoofdgroep	Natuurlijk terrein
Categorie	Open nat natuurlijk terrein
Categoriecode	62
Omschrijving	Open terrein met een natte ondergrond met als belangrijkste functie natuur.
Toelichting	Tot open nat natuurlijk terrein worden gerekend (voor zover bij gemiddeld hoogwater niet onderlopend, want in dat geval wordt het terrein als water beschouwd): nat heideterrein, riet en biezten, kwelder, schor of gors, onbegroeide drooggevallen grond, blauwgrasland. Niet tot open nat natuurlijk terrein wordt gerekend: griend, nat bos.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	10 m
Uitzonderingen	-

Hoofdgroep 7: Binnenwater

Binnenwater betreft inlandig water met een minimale breedte van 6 meter en een minimaal areaal van 1 hectare. Waterdelen met een minimale breedte van 6 meter die onderling verbonden zijn onder bruggen worden daarbij samen op hun grootte beoordeeld, terwijl waterdelen verbonden door duikers elk afzonderlijk op hun grootte worden beoordeeld.

Hoofdgroep	Binnenwater
Categorie	IJsselmeer en Markermeer
Categoriecode	70
Omschrijving	Het open water begrensd door de Afsluitdijk, de Ketelbrug, de Hollandsebrug bij Muiderberg en de Oranjesluizen bij Amsterdam.
Toelichting	Dit betreft: IJsselmeer, Markermeer.
Ondergrens areaal	geen
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Niet tot deze categorie worden gerekend: aan- of ingelegene wateren met een bijzondere functie (categorieën 74-77) zoals jachthavens.

Hoofdgroep	Binnenwater
Categorie	Afgesloten zeearm
Categoriecode	71
Omschrijving	Van de zee afgesloten inhammen.
Toelichting	Dit betreft: Grevelingenmeer, Haringvliet, Hollands Diep (tot aan de oostelijke Moerdijkspoorbrug), Krammer, Volkerak, Veerse Meer en Lauwersmeer.
Ondergrens areaal	geen
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Niet tot deze categorie worden gerekend: aan- of ingelegene wateren met een bijzondere functie (categorieën 74-77) zoals jachthavens.

Hoofdgroep	Binnenwater
Categorie	Rijn en Maas
Categoriecode	72
Omschrijving	Wateren voortkomend uit de rivieren Rijn en Maas, inclusief hun benedenrivieren.
Toelichting	Dit betreft: Amer, Beneden Merwede, Bergse Maas, Boven Merwede, Dordtse Kil, Lek, Maas, Nederrijn, Nieuwe Maas, Nieuwe Merwede, Nieuwe Waterweg, Noord, Oude Maas, Pannerdensch Kanaal, Rijn, Spui, Waal en IJssel. Als begrenzing gelden het Keteldiep (IJssel), de havenhoofden bij Hoek van Holland (Nieuwe Waterweg), de oostelijke Moerdijkspoorbrug over het Hollands Diep, evenals de overgangen met de Dordtse Kil en het Spui in het Haringvliet.
Ondergrens areaal	geen
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Niet tot deze categorie worden gerekend: aan- of ingelegene wateren met een bijzondere functie (categorieën 74-77) zoals jachthavens.

Hoofdgroep	Binnenwater
Categorie	Randmeer
Categoriecode	73
Omschrijving	Het open water begrensd door de Hollandsebrug bij Muiderberg, de Ketelbrug tussen de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland, het Kattendiep en het Keteldiep. Inclusief het Zwarte Meer.
Toelichting	Dit betreft: Drontermeer, Eemmeer, Gooimeer, Ketelmeer, Nijkerkernauw, Nuldernauw, Veluwemeer, Vossemeer, Wolderwijd, Zwarte Meer.
Ondergrens areaal	geen
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Niet tot deze categorie worden gerekend: aan- of ingelegene wateren met een bijzondere functie (categorieën 74-77) zoals jachthavens.

Hoofdgroep	Binnenwater
Categorie	Spaarbekken
Categoriecode	74
Omschrijving	Locatie met water in gebruik voor de wateropslag (als drinkwater of voor gebruik door de industrie).
Toelichting	Wateropslag, reservoir of spaarbekken. Inclusief oppervlaktewater gelegen binnen infiltratiegebieden.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Niet tot deze categorie worden gerekend: vloeivelden, slibvelden.

Hoofdgroep	Binnenwater
Categorie	Recreatief binnenwater
Categoriecode	75
Omschrijving	Binnenwater in gebruik voor recreatieve doeleinden.
Toelichting	Hierbij kan het gaan om water dat op zichzelf een duidelijk recreatief gebruik kent (zoals zwemwater, roeibaan en visvijver) en om water dat beschouwd wordt als behorend bij een aangrenzend recreatief terrein (zoals park). Inclusief het waterdeel van jachthavens. Jachthavens gelegen in buitenwater worden ook tot het recreatief binnenwater gerekend, met uitzondering van jachthavens gelegen aan de Noordzee. Water bij jachtwerven (gericht op onderhoud en verkoop) worden niet tot het recreatief binnenwater gerekend.
Ondergrens areaal	1 ha (uitzondering: jachthaven 0,5 ha)
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Jachthavens gelegen in buitenwater worden ook tot het recreatief binnenwater gerekend, met uitzondering van jachthavens gelegen aan de Noordzee (die tot categorie 83 worden gerekend). Water bij jachtwerven (gericht op onderhoud en verkoop) worden niet tot het recreatief binnenwater gerekend.

Hoofdgroep	Binnenwater
Categorie	Binnenwater voor delfstofwinning
Categoriecode	76
Omschrijving	Water in gebruik voor de winning van delfstoffen uit de bodem.
Toelichting	Hierbij kan het zowel winning van delfstoffen op grotere diepte als winning daarvan aan de waterbodem betreffen. Tot delfstoffen worden gerekend: gas; olie; gesteente; grind; klei; leem; mergel; veen; zand; zout. Vaak als waterdeel in vaste combinatie met landdeel: categorieën 76+33.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Water wordt niet tot deze categorie gerekend indien de delfstofwinning ter plaatse niet het hoofdgebruik vormt (bijvoorbeeld bij baggerprojecten waarbij een bouwproject of onderhoud van waterwegen het eigenlijke doel vormen). Water dat onderdeel uitmaakt van een bouwproject, bijvoorbeeld bij de aanleg van infrastructuur, bebouwing of nieuwe natuur, wordt meestal tot het overig binnenwater gerekend.

Hoofdgroep	Binnenwater
Categorie	Vloei- en slibveld
Categoriecode	77
Omschrijving	Terrein voor het scheiden van water en bezinksel of voor de opslag van slib.
Toelichting	-
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Niet tot deze categorie worden gerekend: een dergelijk terrein als het uitgaande van de bronnen, primair BRT/Top10NL, niet als water maar als land beschouwd wordt. In dat geval wordt het tot categorie 35 gerekend.

Hoofdgroep	Binnenwater
Categorie	Overig binnenwater
Categoriecode	78
Omschrijving	Binnenwater dat niet onder een andere categorie van bodemgebruik valt, met een minimale breedte van 6 meter.
Toelichting	Tot overig binnenwater worden onder meer gerekend: vaarwegen (rivieren, kanalen, grachten, vaarten en dergelijke), meren, plassen, sloten, havens (uitgezonderd jachthavens), ligplaatsen voor woonboten (en andere vormen van wonen op water) en water dat onderdeel uitmaakt van een bouwproject.
Ondergrens areaal	1 ha
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	-

Hoofdgroep 8: Buitenwater

Het buitenwater betreft het gemeentelijk ingedeeld gebied van Nederland dat als zee geclassificeerd kan worden of daarmee in directe verbinding staat (uitgaande van de gemiddelde hoogwaterlijn). Deze gebieden worden gekenmerkt door getijdewerking.

De open overgangen tussen Noordzee enerzijds en Waddenzee, Eems en Dollard anderzijds worden gevormd door (zoveel mogelijk rechtlijnige) verbindingen tussen het vaste land van Noord-Holland, de Waddeneilanden en eventuele tussengelegen zandplaten. Deze verbindingen worden in verband met de dynamiek van aangroei en afslag van de eilanden en de zandplaten bij elke editie van het Bestand Bodemgebruik herzien op basis van de landwatergrens uit de basisregistratie BRT (topografie) en beschikbare luchtfoto's.

De afbakening van Noordzee en van Waddenzee, Eems en Dollard kan hierdoor afwijken van andere begrenzingen van deze wateren, bijvoorbeeld op maritieme of ecologische grondslag.

Bij de monding van Nieuwe Waterweg in de Noordzee wordt een denkbeeldige lijn tussen de havenhoofden gehanteerd als overgang tussen binnenwater en buitenwater.

Hoofdgroep	Buitenwater
Categorie	Waddenzee, Eems en Dollard
Categoriecode	80
Omschrijving	Het open water gelegen tussen de Waddeneilanden, de Afsluitdijk en de kust van Noord-Holland, Fryslân en Groningen.
Toelichting	Droogvallende waterdelen zoals wad worden hierbij meegerekend.
Ondergrens areaal	geen
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Aan- of ingelezen jachthavens worden tot categorie 75 gerekend.

Hoofdgroep	Buitenwater
Categorie	Oosterschelde
Categoriecode	81
Omschrijving	Het open water gelegen tussen de Oosterscheldekering, de Grevelingendam, de Philipsdam en de Oesterdam.
Toelichting	-
Ondergrens areaal	geen
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Aan- of ingelezen jachthavens worden tot categorie 75 gerekend.

Hoofdgroep	Buitenwater
Categorie	Westerschelde
Categoriecode	82
Omschrijving	Het open water oostelijk van een denkbeeldige noord-zuid-lijn tussen Vlissingen en Breskens, die als overgang tussen de Noordzee en de Westerschelde wordt gehanteerd.
Toelichting	-
Ondergrens areaal	geen
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	Aan- of ingelezen jachthavens worden tot categorie 75 gerekend.

Hoofdgroep	Buitenwater
Categorie	Noordzee
Categoriecode	83
Omschrijving	Het water gelegen aan de zeezijde van de kust van Zeeland, Zuid-Holland, Noord-Holland en de Waddeneilanden.
Toelichting	Inclusief het waterdeel van aangrenzende jachthavens. Exclusief de Pier van Scheveningen (die tot categorie 21 wordt gerekend).
Ondergrens areaal	geen
Ondergrens breedte	6 m
Uitzonderingen	-

Hoofdgroep 9: Buitenland

Hoofdgroep	Buitenland
Categorie	Buitenland
Categoriecode	90
Omschrijving	Alle in kaart gebrachte gebieden die op peildatum niet behoren tot het Nederlands gemeentelijk ingedeeld gebied (ook indien de betreffende gebieden volgens andere criteria wel deel uitmaken van Nederland, het Koninkrijk der Nederlanden of het Nederlands territorium).
Toelichting	Bij de productie van de bodemgebruikskaarten wordt een gebied in beschouwing genomen dat 396 aaneengesloten rechthoekige kaartbladen beslaat (elk 10 bij 12,5 km). Deze bladen omvatten het volledige Nederlands gemeentelijk ingedeelde gebied, plus aangrenzende gebieden die daar op peildatum niet toe behoren. Het bodemgebruik van deze aangrenzen gebieden (die zowel land als water kunnen betreffen) wordt per definitie op 90 gesteld. Bij standopnametabellen die zijn afgeleid van het publicatiebestand ontbreekt categorie 90 (Buitenland) indien de betreffende tabel zich uitsluitend beperkt tot het Nederlands gemeentelijk ingedeeld gebied. Bij meerjarentabellen komt categorie 90 echter wel voor. Indien een regio voor een specifiek peiljaar een areaal Buitenland groter dan 0 hectare bevat, betekent dit dat er ter plaatse op enig moment tussen de peiljaren een landsgrenswijziging is geweest. De Belgische enclaves van Baarle-Hertog (omringd door de Nederlandse gemeente Baarle-Nassau) worden in NBBG-publicaties ook tot Buitenland (90) gerekend (tenzij expliciet anders vermeld). Bij de productie van de NBBG-kaarten worden deze Belgische enclaves vanwege het veelal doorlopend karakter van het bodemgebruik ter plaatse echter integraal meegeïnterpreteerd worden als ware het Nederlands grondgebied. Bij de interpretatie van het Nederlands bodemgebruik bij de overige grensgebieden wordt het bodemgebruik aan Duitse en Belgische zijde van de grens buiten beschouwing gelaten.
Ondergrens areaal	Geen
Ondergrens breedte	Geen
Uitzonderingen	-

Appendix 1: Inhoud van de gepubliceerde GIS-bestanden

Het Bestand Bodemgebruik release NBBG2022 v1 omvat de publicatie van Mutatiebestand NBBG2022 (met peiljaren 2020 en 2022), Publicatiebestand NBBG2020 en Publicatiebestand NBBG2022. Elke variant wordt beschikbaar gesteld als geopackage (.gpkg) en ESRI file geodatabase (.gdb).

Bestand	
Beschikbaar als	Geopackage (.gpkg), ESRI File Geodatabase (.gdb)
Geopackages	CBS_Mutatiebestand_NBBG2022_v1_def.gpkg - CBS_Mutatiebestand_NBBG2022_v1_def_dissolved - CBS_Mutatiebestand_NBBG2022_v1_def_undissolved
	CBS_Publicatiebestand_NBBG2020_v3_def.gpkg - CBS_Publicatiebestand_NBBG2020_v3_def_dissolved
	CBS_Publicatiebestand_NBBG2022_v1_def.gpkg - CBS_Publicatiebestand_NBBG2022_v1_def_dissolved
ESRI File Geodatabases	CBS_Mutatiebestand_NBBG2022_v1_def.gdb - CBS_Mutatiebestand_NBBG2022_v1_def_dissolved - CBS_Mutatiebestand_NBBG2022_v1_def_undissolved
	CBS_Publicatiebestand_NBBG2020_v3_def.gdb - CBS_Publicatiebestand_NBBG2020_v3_def_dissolved
	CBS_Publicatiebestand_NBBG2022_v1_def.gdb - CBS_Publicatiebestand_NBBG2022_v1_def_dissolved

Geometrie

De digitale kaarten bestaan uit aaneengesloten, niet-overlappende singlepart vlakken (geproduceerd met een tolerantie van 0,001 meter). De kaart is geproduceerd op basis van 396 kaartbladen (bladnummering grotendeels conform de bladnummering van de bij interpretatie gebruikte BRT-brongegevens van het Kadaster).

In de **undissolved**-versie (in het mutatiebestand) zijn aangrenzende vlakken met hetzelfde unieke bodemgebruik binnen elk afzonderlijk kaartblad zoveel mogelijk opgelost (dissolved met ArcGIS) naar grotere gehelen. Deze versie bevat een blad_nr-veld, dat selectie per kaartblad mogelijk maakt.

In de **dissolved**-versies (zowel in mutatiebestand als in publicatiebestand) zijn aangrenzende vlakken met hetzelfde unieke bodemgebruik zoveel mogelijk opgelost (dissolved met ArcGIS) naar grotere gehelen voor heel Nederland.

Coördinatensysteem

De digitale kaarten van het Bestand Bodemgebruik maken, tenzij expliciet anders vermeld, gebruik van het coördinatensysteem van de Rijksdriehoeksmeting (RD): het Rijksdriehoeksstelsel. In GIS-systemen betreft dit het geprojecteerde Coördinaten Referentiestelsel (CRS) EFGS:28992 (Amersfoort/RD New). <https://spatialreference.org/ref/epsg/28992/>

Stijlbestanden

Bij de GIS-bestanden worden ook QGIS 3.x en ArcGIS 10.x stijlbestanden meegeleverd. Deze stijlbestanden kunnen worden gebruikt voor visualisatie van de kaarten en bevatten de volledige tekstlabels (categorienamen) bij de bodemgebruikscodes.

Attribuutvelden

Onderstaande tabel beschrijft de velden in de undissolved-versie uit de file geodatabase van het mutatiebestand. De andere publicatieformaten bevatten vergelijkbare velden, al kan de exacte veldstructuur (inclusief veldnamen en datatypen) afwijken.

Bestand	CBS_Mutatiebestand_NBBG2022_v1_def.gdb
Feature Dataset	CBS_Mutatiebestand_NBBG2022_v1_def_undissolved
ObjectID	Betekenisloos uniek identificatienummer per vlakobject.
Shape	Bevat de vlakgeometrie.
blad_nr	Text (3): tekstveld met kaartbladnummer zoals toegepast tijdens productie
NBBG20	Short Integer: numeriek veld met bodemgebruikscade voor peiljaar 2020
NBBG22	Short Integer: numeriek veld met bodemgebruikscade voor peiljaar 2022
Shape_Length	Double: numeriek veld met omtrek van het vlak in meters
Shape_Area	Double: numeriek veld met oppervlakte van het vlak in vierkante meters

De publicatiebestanden bevatten slechts één van beide code-velden (dus òf NBBG20, òf NBBG22). Het veld blad_nr ontbreekt in de dissolved-versies.

Appendix 2: Bronnen

Bij de productie van BBG-release NBBG2022 v1 (december 2025) zijn de volgende bronnen gebruikt:

Bron	Bronhouder	Releases / Peildata
Bestand Bodemgebruik	CBS	Publicatiebestand BBG2017 (def) MutatiebestandBBG1996-2017 (def)
(Nieuwe) Bestand Bodemgebruik	CBS	Publicatiebestand NBBG2020 v1, v2 (vlp) (eerdere edities met status 'voorlopig')
Nabijheidsstatistiek	CBS	Locaties van voorzieningen (thematisch), afgeleid uit meerdere bronnen (o.a. uit Locatus-bestand, DUO, LRKP) op peildata: 1-1-2017, 1-1-2020 en 1-1-2022
FvW-GemGIS	CBS	Releases 2018, 2021 en 2023: landwatergrens voorafgaande peiljaar, afgeleid van BRT/Top10NL
Ecosysteemtypenkaart (ESTK)	CBS	ESTK v10 (vlp), releases: 2017 (peildatum 1-1-2017) 2020 (peildatum 1-1-2020) 2022 (peildatum 1-1-2022)
Algemeen Bedrijvenregister (ABR)	CBS	Locaties en branche-indeling van bedrijven. Peildata 1-1-2017, 1-1-2020 en 1-1-2022
Gemeentegrenzen	Kadaster	Bestuurlijke gemeentegrenzen (meerdere peiljaren) (toegepassing als landsgrenzen)
Basisregistratie Topografie (BRT)	Kadaster	Top10NL, Top25raster. BRT-releases: 2018-11 (peiljaar 2017) 2021-11 (peiljaar 2020) 2023-09 (peiljaar 2022)
Digitale Kadastrale Kaart (DKK)	Kadaster	DKK-release 09-2017 (peildatum 1-1-2017) DKK-release 09-2020 (peildatum 1-1-2020) DKK-release 09-2022 (peildatum 1-1-2022)
Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)	Gemeenten, LV BAG (Kadaster)	Meerdere peiljaren (primair 2020 en 2022); (incl. updates o.b.v. release van 7-8-2023): o.a. panden, verblijfsobjecten, ligplaatsen, standplaatsen, relatie-tabel
Basisregistratie Gewaspercelen (BRP)	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)	BRP-release 05-2017 (peildatum 15-5) BRP-release 05-2020 (peildatum 15-5) BRP-release 05-2022 (peildatum 15-5)
Luchtfoto's	LV Beeldmateriaal (Waterschapshuis/ Kadaster/PDOK)	Periode 2017-2023 (primair 2020 en 2022) (kleur, 25cm, diverse jaargangen)